

Taideyliopiston tutkimusaineistopolitiikka

Toteuttamissuunnitelma

Päivitetty 7.3.2019

1 Tutkimus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu, yhteystiedot	Ohjeet, oppaat, yhteystiedot
Aineistonhallintasuunnitelman teko rahoituksen haun tai tutkimussuunnitelman yhteydessä	<ul style="list-style-type: none"> - Selvitä, mitä aineistoja tutkimukseen liittyy (sekä olemassa olevat että syntyvät) - Sovi omistuksesta ja oikeuksien käytöstä - Selvitä, mitä sopimuksia tarvitaan - Selvitä, mitä dokumentaatiota on syytä tehdä aineistosta, sen käsittelystä ja tutkimusmenetelmistä	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkija/tutkimusryhmä	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkimusrahoituksen hakemusopas: https://libguides.uniarts.fi/c.php?g=660774 - Tutkijan hankeopas: https://libguides.uniarts.fi/c.php?g=660770 - Aineistonhallinta-opas: https://libguides.uniarts.fi/aineistonhallinta - DMPTuuli-datanhallintatyökalu: https://www.dmptuuli.fi/
Rahoittajien, tutkimusorganisaatioiden ja aineistojen omistajien ja/tai informanttien oikeudet, vaatimukset ja suositukset selvitettävä, omistus- ja oikeuskysymykset, tarvittavat sopimukset	<ul style="list-style-type: none"> - Käytä yliopiston sopimus pohjia - Kysy neuvoa tutkimuksen tukipalveluista, tutkimuksen tietoarkistoista, kirjastosta ja TaiYn lakipalveluista - Seuraa avointiede.fi -suosituksia	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkija/tutkimusryhmän vastuullinen johtaja	<ul style="list-style-type: none"> - kysymykset oikeuksista ja käytettävistä sopimuksista TaiYn lakipalveluille: lakimies Hanna Ul Masih - Rahoittajien ohjeet: tutkimusrahoituksen asiantuntija Tiia Saarinen
Aineistojen säilytyspaikat, varmuuskopiointi ja suojaaminen sekä tekniset edellytykset siirtää, kopioida ja jakaa aineistoja tarpeen mukaan	<ul style="list-style-type: none"> - Selvitä tutkimuksellesi soveltuvat ratkaisut ja käytännöt (hankkeen päätyttyä esim. Tietoarkisto, FAIRDATA-palvelut) - Hankkeen aikana tallenna aineisto vähintään omalle verkkolevylle	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkija/tutkimusryhmä	<ul style="list-style-type: none"> - Tietoarkistoja ja tutkimusaineistojen säilytyspaikkoja: https://avointiede.fi/fi/datan-avoimuus - Tietoaineistojen säilytyksen-, haun-, kuvailun- ja pitkäaikaissaatavuuden hallinta: https://www.fairdata.fi/ - Datan jakamiseen liittyviä kansallisia ja kansainvälisiä linkkejä: https://avointiede.fi/fi/datan-avoimuus

			- Yhteyshenkilö TaiYn arkistoinnista vastaava asiantuntija Taina Turpeinen
Arvioi ja huomioi myös avaamiseen liittyvät kustannukset	- Budjetoi kustannukset ja huomioi kustannusten kohdistamisen aikataulu tutkimusprosessin aikana	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Tutkimusrahoituksen hakemusopas: https://libguides.uniarts.fi/c.php?g=660774
Mitä aineistolle tapahtuu tutkimuksen loputtua, mikä on säilyttämisen arvoista	- Arvioi ja tee esitys aineiston säilyttämisarvosta jo hakuvaiheessa	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Tutkimusrahoituksen hakemusopas: https://libguides.uniarts.fi/c.php?g=660774 - Aineistohallinta-opas: https://libguides.uniarts.fi/aineistohallinta
Metadata eli kuvailutiedot	- Selvitä alan ontologia & asiasanastot	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Lisätietoa TaiY kirjastosta: lib.research@uniarts.fi
Creative Commons – tai muu lisenssi	- Valitse projektin tavoitteille sopiva lisenssi	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Ohje CC-linsessin merkitsemiseen: https://libguides.uniarts.fi/julkaisemisenopas/cclisenssit
Tutkijan ORCID-tunnus	- Hanki tunnus	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Ohje ORCID-tunnuksen hankkimiseen: https://libguides.uniarts.fi/aineistohallinta/orcid
Avoin tutkimusprosessi	- Tutkimusprosessin viestintä - Sisäinen ja ulkoinen viestintä - Blogit, sosiaalinen ja ulkoinen media - Lehdistötiedotteet ja mediakontaktit	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Ota yhteys TaiYn tutkimusviestintään: Heta Muurinen
Etiikka, tietosuoja	- Selvitä, tarvitaanko yliopiston eettisen toimikunnan lausuntoa - Tunnista käsitteletkö henkilötietoja	- Tutkija/tutkimusryhmä	- Ota yhteys TaiYn tutkimuseettisen neuvottelukunnan jäseniin: Merja Sagulin - TaiYn tietosuoja-asiantuntija: Antti Orava (tietosuoja@uniarts.fi) - Tutkimuseettisen neuvottelukunnan kotisivut: https://www.tenk.fi/

2 Yhteiset linjaukset ja ohjeet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu	Ohjeet, oppaat, yhteystiedot
---------	--------------	--------	------------------------------

<p>Avaamiseen liittyvät kustannukset, riittävät resurssit</p>	<p>- Huomioidaan rahoituksen haussa, jos mahdollista -Tohtorikoulujen, tutkimusyksiköiden, yliopiston budjetti?</p>	<p>- Linjattava asia vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen politiikka)</p>	
<p>Pitkäaikaissäilytyksen kustannukset, aineiston käyttökelpoisuuden turvaaminen ja linjanveto säilytettävän/tuhottavan aineiston suhteen (esim. aineiston säilytyksen formaatti)</p>	<p>- Selvitetään soveltuvat säilytys- ja siirtotiedostomuodot (huomioiden verkkosivustojen ja -palveluiden elinkaari)</p>	<p>- Linjattava asia (säilyttääkö tutkija vai yliopisto); IT auttaa teknisesti, jos yliopisto haluaa tarjota tällaista palvelua vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen politiikka)</p>	
<p>Pysyvä säilytys ja pitkäaikaissaatavuuden turvaaminen</p>	<p>- Selvitettävä kansalliset ja EU-tason ratkaisut</p>	<p>- Ulkoiset tietoarkistot (esim. Tietoarkisto, Kansallisarkisto, TaiYn arkisto) - Linjattava asia vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen politiikka)</p>	<p>- Tietoaineistojen (data) pitkäaikaissaatavuus ja pysyvä säilytys: https://www.fairdata.fi/ - Tutkimushankkeen arkiston säilyttäminen: yhteydenotto TaiYn arkistoon arkisto@uniarts.fi</p>
<p>Creative Commons –lisenssi</p>	<p>- Creative Commons BY 4.0 (valtionvarainministeriön suosittelema lisenssi avoimiin tietoaisteihin). Taideyliopistossa voidaan käyttää myös jotain muuta tutkimushankkeeseen soveltuvaa, rajoittavampaa lisenssiä tilanteen mukaan jolloin valitaan jokin seuraavista: (EiKaupallinen (NC, NonCommercial), EiMuutoksia (ND, NoDerivatives), JaaSamoin (SA, ShareAlike))</p>	<p>- Linjattava asia vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen politiikka)</p>	<p>- Julkaisemisen asiantuntija: Jenni Mikkonen https://libguides.uniarts.fi/julkaisemisenopas/cclisenssit</p>
<p>Open accessiin kannustaminen</p>	<p>- Tulosohjaus - HR – meritoituminen</p>	<p>- Linjattava asia vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen ja tutkimuksen politiikka)</p>	

Suunnitelma toimintakulttuurin ja tutkimusinfrastruktuurin kehittämiseksi	- Tarkistetaan vuosittain, miten on edistytty	- Linjattava asia vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen politiikka)	
Immateriaalioikeuksiin liittyvät omistajuudet ja käyttöoikeudet	- Tarvitaan yliopistotason ratkaisu, millaisia sopimuksia tarjotaan tutkijoille - Artsin nykyiset dokumentit kootusti esille	- Linjattava asia vuoden 2019 aikana (TaiYn avoimen tieteen politiikka) - Tekijänoikeus- ja lakipalvelut toteuttavat sopimusten muotoilun - Ulkopuolisen rahoituksen osalta vaatimukset tulevat osin rahoittajilta	
Tutkimuksen hankearkistoon talteen otettavat aineistot	- Taideyliopiston tiedonhallintasuunnitelma: ohjeelliset säilytysajat	- Linjattava asia vuoden 2019 aikana (asiakirjahallinto, TaiYn avoimen tieteen politiikka, kansalliset määritelmän säilytettävästä aineistosta)	- Tutkimushankkeen arkiston säilyttäminen: yhteydenotto TaiYn arkistoon arkisto@uniarts.fi
Metadata	- SoleCRISin sopivuus metadatan avaamiseen selvitettävä (uusi raportointijärjestelmä?) - Kirjastolla täytyy olla resurssi jatkossakin tietojen tarkistamiseen ja tutkijoiden opastamiseen	- Yhteistyössä toiminnan suunnittelun, kirjaston, tohtoriohjelmien ja tutkimuspalveluiden kesken	

3 Palvelut

Tavoite	Toimenpiteet	Palveluntarjoaja	Aikataulu
Omistus- ja oikeuskysymykset, tarvittavat sopimukset, dokumentaatio, rahoittajan vaatimukset, Creative Commons –lisenssi	- Sopimus pohjat yhteen paikkaan	- Tekijänoikeus- ja lakipalvelut, tutkimuspalvelut, kirjasto, arkisto, viestintäpalvelut	
Tutkimusprosessin aikainen aineiston käsittely-ympäristö	- Etsitään soveltuvia ratkaisuja	- IT, ulkoiset tietoarkistot, linkitys kansallisiin toimintatapoihin	

Pitkäaikaissäilytys ja pysyvä säilytys	- Kirjasto ottaa keskusteluun, voiko kirjasto olla yhteystahona ulkoisten arkistojen suuntaan	- Arkisto, IT, ulkopuoliset tietoarkistot (FAIR-palvelut), kirjaston ja tutkimuspalveluiden rooli?	
Metadatan kuvailu	- Tutkijan neuvominen	- Kirjasto	
ORCID-tunnuksen hakeminen	- Tutkijan neuvominen	- Kirjasto	
Tutkimus-/tiedeviestintä	- Tutkijan avustaminen	- Viestintäpalvelut	
Data-arkistojen OpenAIRE-yhteensopivuus	- Ei toimenpiteitä, koska Taideyliopistolla ei ole omaa data-arkistoa	- EU:n ja CSC:n arkistot ovat yhteensopivia OpenAIREn kanssa - IT-palvelut / Mika Vidgrén	
Etiikka, tietosuojaja	- Tutkimusaineistoja koskevasta eettisestä ohjeistuksesta tiedottaminen	- Tutkimuspalvelut, verkkokurssi, eettinen toimikunta	